

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ES 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakaró-pénztári cheque-számla 10,489. szám.

Hajdan és most.

Minden hiradás egybehangozóan mondja és minden jel arra vall, hogy a magyar társadalom súlyos megpróbáltatás elé kerül március 15-én. Mert vagy le kell mondania a szokásos nemzeti ünnep megtartásáról — ami éppen a mostani viszonyok között kétszerezsen fájdalmas önmegtagadás volna — vagy összeütközésbe kell jönnie a szuronyokkal kormányzó hatalommal, amely előreláthatólag eltiltja és erőszakkal megakadályozni törekszik a korszakos évforduló megünneplését. Mindenesetre szomorú és veszedelmes dilemma, amelynek azonban még sem nehéz a megoldása, ha egy pillantást vetünk vissza a múltba.

Az első abszolutizmus alatt az ugynevezett Bach-korszak idejében jóformán a mostanéhoz hasonló viszonyok neheztedek a magyar társadalomra. A „Kossuth-kutyák“-nak nem-hogy nemzeti ünnepet ülni, de még egy hangos éjlett se volt szabad megkockáztatni, mert a policáj rögtön elhurcolta őket s az akkori Rudnay-huszárok se voltak jobbak a mostaniaknál: irgalmatlanul bezárták az államrend ellen vétkezőket. S akik mégis megpróbáltak valami nyilvános manifesztációt, azoknak vére bizony pirosra festette a kövezetet. A „pulver undblei“ nagyon olcsó portéka volt akkor s a generális urak a mostaniaknál semmivel se voltak kevésbé vitézek a fegyvertelen „civilbagázs“-zal szemben.

Mit tettek tehát derék jó apáink? Gyáván meghunyászkodtak talán a durva tilalom előtt és tartózkodtak honfiai érzelmeik nyilvánításától? Szó nincs róla!

A császári szolgák parancsolata ellen apelláltak a királyok királyához. A zsoldosok fegyverei elől a „seregek • Urá“-nak védőszárnyai alá huzódtak. A nagy napon fölkeresték az Istenházát. S a hymnus szent zsolozsmája harsogva szállott az Urnak csillagtrónusához, „vigesztendőt“ könyörögve a balsors által sujtott nemzetnek és elégtételt kérve a keresztire feszített igazságnak.

A templomok mind megteltek áhitatos ünneplő közönséggel. És a földi istennek darabontjai néma megadással nézték a magasztos manifesztációt,

mert, amikor a nép az Ég urával beszél, akkor Cézár fegyveres poroszlói tehetetlenek.

A templomi szertartás után szétoszlottak apáink a társaskörökben és különböző egyletekben. Kaszinók, gazdasági egyletek, iparos és kereskedő körök, kulturális és vallásos egyesületek helyiségeiben siettek a tagok s zajtalanul, de nemes hevülettel és testvéries érzéssel ünnepték a szabadság, egyenlőség és testvériség hajnalhasadásának évfordulóját.

Este pedig a családi asztalok körül gyűltek össze a társaságok. Egyik-másik vendégszerető háznál a rokonok és jó barátok bizalmas körben összesereglettek és egymást biztatva, egymást lelkesítve, lángoló hon-szeretettel áldoztak a nap emlékének.

Egy-egy nyilvános ünnep helyett tehát háromszoros ünnepet ült az egész társadalom s ez az ünneplés nemes hévben és bensőségben csak nyert általa, hogy — tilalmas vala.

Ilyen formán az erőszakoskodó önkényuralom épen az ellenkezőjét érte el annak, amit a tilalommal elérni akart. Sokkal lázasabb izgatottságra hozta a lelkeket, sokkal izzóbbá tette a lelkesedést, minthogy ha szabad folyást engedett volna a kegyeletes megemlékezésnek. Mert a gondolatokat és érzelmeiket szuronyokkal elfojtani nem lehet.

Nos, ami az első abszolutizmus alatt megtörtént, az megtörténhetik ma, a második abszolutizmus alatt is.

Ne legyünk kevésbé bátrak és hazafiak, mint apáink voltak. A magyar társadalom tegye meg most is a kötelességét. A földi istennek parancsolata ellen apelláljunk a királyok királyához. Él az Isten s az égnek még vannak mennykövei.

„Nem vész el bármi sors alatt,
Ki el nem csüggedett!“

Pintér Gyula.

„Felhívás esküszegésre.“

Irta: báró Kemény Árpád.

Nyugodtak lehetnek a királyi ügyész urak, nem szándékom a lázítás. Nem hivatkozom a jogtalan és durva erőszak tényeire nemzetem törvényei és alkotmányával szemben, nem hívom fel a magyar honvédeket sem, hogy az alkotmányra letett esküjükhöz mindig s mindenben hivek

legyenek, sőt még azt az axiomát sem állítom fel, hogy az állam polgárainak, — különösen a törvények s alkotmányra esküt tett köztisztviselőknél, — megszűnt minden kötelességük a hatóságok minden tiltó s parancsoló rendelkezésével szemben, midőn a törvények hatályon kívül helyeznek, ez az alkotmány megtörve lesz. Csak egy beszédre, csak egy írásra óhajtom még egyszer felhívni a figyelmet, mely majdnem manifesztum számba megy s amely maholnap elárastja azt az országot, melynek népe abszolút hatalmi tényekkel el van tiltva törvényes népképviselőinek kötelessé beszámoló meghallgatásától.

Ez az írás leplezetlenül hív fel nyílt esküszegésre. Ez az írás a volt szabadelvű-párt kiáltványa, szerzője egykoron Magyarország miniszterelnöke, újabban Magyarország látnokagróf Tisza István.

Kevesebb jó reménnyel és komoly érdeklődéssel, mint kíváncsisággal, régen várta a nemzet a haldokló végső-hajtását, a szabadelvű-párt régen ígért és „kigondolókra“ bizott manifesztumát. Ime kipattant, itt van végre és — ennyiből áll:

A szabadelvű párt, az én vagyok; az örültségig lángeszű és sikerekben balkezü, a hithű összmonarchikus, önérzetes, energikus, a párt érdekében elvakult, a szabadelvűséget önkényuralommal szolgáló, a törvényeket „erős kezek“, „bolond kezekkel“ tépő, erős hazafias érzésű utmutató az alkotmánysegítés és abszolutizmus útján — igen, a szabadelvű-párt én vagyok: gróf Tisza István!

És ez a gróf Tisza István, — ki a szabadelvű-párt, aki látnok, de aki vak volt, a midőn ugrai levelét megírta; hiven, hogy hazájának arra szüksége van és hogy békét arat, ha vihart vetett, — vak volt a zsebkendő lengetéskor 1904. november derekán, mert azt hitte, hogy csak egyszer, egyetlen egyszer törni a törvényt szabad és lehet; — s vak volt midőn a nyers erőben bizott december hó 13-án, a darabontok emlékünnepe — vak volt, midőn a nemzet nagy zömét táborában hitte s törvény-szaggatva szerződéseket kötött meg; vak volt, a midőn törvényt elcsavarva királyi szóval házat oszlatott és választáskor várta nemzetének a törvénysegítést helyeslő bizodalomát. Ő most, mint látnok szól és így kiált fel: Mi tudtuk jól, mi előre tudtuk, ami bekövetkezett, tiltakozunk az önkényesség ellen!

Nemes erény, hogy tudva védelmezték azt az alkotmányt, amely addig áll, míg meghuzódva valljuk elveinknek a mi rendelet, de kártyavár és szuronyra tüzött rongy

papir azonnal, amint jogunkkal élni akarunk s nemes erény, hogy úgy megvédelmezték, hogy harminc év uralma, — míg övék volt ország, dicsőség és a hatalom — tönkretette azt a gyenge palántát, amelyet egykor Deák ültetett s a melynek mindent megemésztő gyomruk meg nem kímélte bár a gyökerét is!

És szól az, aki a 67. évi X. t.-cikket félretette, midőn maga is oszlatott; szól királyi feltétlen feloszlatai jogról, mit a törvény nem ismer és amit figyelembe ajánl hazája ellen a külföldnek s az osztrák hatalomnak. És ezen Bécs felé tisztelegés után egy szájból hideg és meleget is fuva, meghirdeti a harc egységességét: egy sorba mind, hogy védjük igazunk! De, akik immár sorban állanak, lenn a megyéknél, térjenek ki, félre! Az ellenállás hadd legyen egyöntetű a nagy (szabadelvű!) semmittevésben! Álljunk egy sorba, ám de törjük is le az ellenállást, sőt demonstrative hirdessük ki a nagy világ előtt, hogy szabadelvű egész Magyarország és kész szolgálni minden szín alatt, jöjjön pribékhad, vadönkény uralma, — első a jólét és — a jófajlat!

S a leggazdagabb párt, mely oly sok éven keresztül élvezte mindazt, amit e hon adhatott, a tej felét szedvén le mindig a köcsögnek, mely hizlalt zsebből két marokra szórta választásokkor a sok milliót, korrupt célokra, könnyű vérűen, — az a párt most ahelyett, hogy büszkén viselve terhét, biztosítaná azoknak lételetét, kik első sorban és érettek is, erős lélekkel harcba állanak, — az a párt nagy képpel nyújt most bölcs tanácsokat, sőt ráadásul számos „haladót!“

Nem látja azt most sem gróf Tisza István, hogy, mint a sorsnak forgó kerekét meg nem akasztá erős balkeze, választáskor, a nemzet ébredésén, úgy most sem tudna gátja lenni annak, hogy ronggyá tépje nemzete becsületét annak, ki cenkké válna új Bach nyomdokán!?

Egy sorban kíván Tisza küzdeni? Előre hát s ne riasszon hátra másokat. Ha pártja hiven akar küzdeni, nyujtsa előbb kezét a segítségére. Ne remélje a szakadelvű párt, hogy a választásoknál új küzdelemre léphet, mert félő, hogyha pókként légyre lesve, megül a passzív reszisztencián, ha majd az osztrák egy piciny legyecske nagy zümmögéssel haláljába kerget, futva megindult és — „haladón“ halad!

De álljon sorba Tisza és pártja s ismerje be őszintén bűneit s legyen készen mindezt expiálni, mondván: Küld első sorban nemzetem, itt van

vérem, itt van életem s elhozta „avenam” is.

Ha így szól és nem arra üt, kivel egy sorban akar harcolni ő is s védő hevében nem szakít majd részt törvényeinken, akkor örömmel hiszszük fordulását s megünnepeljük, hogy egygyé lett a nemzet s fohászodni fogunk a mindenek Urához, a tévelyedett, de megtért lelkekért. De addig, míg ez a párt, amíg Tisza István nyilván ajánlja a törvény megszégését, míg a hazát, a nemzet alkotmányát s a király esküjét alája helyezi a pártérdeknek, addig egy sorban küzdenünk nem lehet. Addig csak mentse meg az Egek ura a frigyöt, óvja meg törvényeinket az ő védő balkezétől és óvja meg alkotmányunkat ilyen barátától.

S ha nem volt parlament, mely számon kérje a 67. évi X. t. c.-t és amit a 99. évi XL. t. c. ellen a párt és e vezér oly durván vétkezett és ha nincs ügyész, aki az 1848. évi IV. t. c. ellen való izgatás és az esküszegésre való felbujtás nagy büneiben vád alá vennie a pártot és egyben annak vezérét — mindkettőt, kik annyit vétkeztek — nyilatkozzék meg a nemzet és törje le e bűnös balkezet!...

A politikai helyzetről.

Darabontok mennek...

Darabontok mennek és helyükbe újak jönnek. De a magyar nemzet ugyanaz marad velük szemben, aki volt. Utálja és megveti gyalázatos vállalkozásukat. A pénzügyminiszteriumban Fejérváry helyét Hegedűs Ferenc, a közoktatásnál Lukács György helyét Tost Gyula, a honvédelemnél pedig Bihar Ferenc helyét Pap Béla altábornagy foglalta el. Kristóffy belügyész és Lányi igazságtalan ügyvivő még egyideig maradnak. A többi pedig szintén tovább kísérletez. A kísérleti nyul természetesen Magyarország, mely békével várja, míg lelketlen kinzói zsebrevágják marcangoló szerszámaikat s lekonyult orral távoznak a kísérleti kamarákból.

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.
Irtta: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(16. folytatás.)

A szőlőműveléssel foglalkozó vidékeken a falvak adtak lakósaiknak földet is szőlőültetésre. Természetesen úgy a falunak, mint a szomszédoknak érdekében állt, hogy a kapott parcella be legyen ültetve. Ennélfogva határozta Marosszék az Ap. Const. P. III. 35. I. cikkére hivatkozva, hogy ha valaki a figyelmeztetés dacára is elpusztult szőlőkertjét egy esztendő alatt bé nem ülteti, „akkor szálljon az atyafiaira, és ha azoknak nem kell, úgy a szomszédokra, s ha azok sem akarják megművelni, akkor bárki birtokba veheti és 12 évig bírja is. De csak 32 éven belül az előbbi tulajdonostól vagy annak atyafiaitól válthatja azt magához.”⁹¹ Hogy erdőt is irtottak, hogy helyébe szőlőt ültessenek, látszik a C. St. p. 52. 33. cikkéből.

„Olyan emberek részére, akik a szék dolgában fáradoznak, hogy legyen a lovaiknak egy szabadja, hol a lovak legelhessenek” — nem messze a földtől ugynevezett lókörtő helyek lettek kiszakítva, a miket Marosszék constitúciói szerint, sem eladni, sem magánosoknak hasz-

Tisza Pilátus...

Tisza Pilátus ismét mossa „erős kez”-eit s másokra szeretné önteni a pizskos vizet, de a dézsa kifordul kezéből és önmagára zudítja azt. Mosakodik az ugrai levél és a november 18-ikától. Szóval ő ártatlan, mint a ma született bárány. No, de erről más helyen.

Bécs reszket.

Egyszerűen fél március 15-ikétől mely nap 48-ban hatalmas öklével porba sujtotta a fogatlan, rozogavén szipirtót: Ausztriát Megparancsolják, hogy az iskolai hazafias ünnepélyeket csakis katonai kirendeltség jelenlétében tarthatják meg. Az apró, ártatlan gyermekeket Mannlicher puskák közé állítják. Így legálább a szegény katonák is ünnepelhetnek. Brávó német! Ezt jól csinálod...

Titkos kémek.

A darabont banda kényszer-zubbony előtt áll. Titkos kémeket tart, akik az ellenzéki többség vezéreinek privat érintkezéseit szemmel tartják. Ettől már nincs messze, hogy a postán minden levelet felbontsanak, a nekik nem tetszőket elégezzék, írójukat üldözzék.

Közbirtokossági ügyek.

A tények beszélnek. Nagyajtán (Háromszékvármegye) a közbirtokosság folyó hó 4-en tartott ülésén Rabocska Sándor birtokossági elnök vezetésével foglalkozott, a lengyelfalvi báró Orbán Ottó és a »Szekely-Udvarhely« által megindított erdő-ügyi akció kérdésével. Egyhangulag csatlakoztak a mozgalomhoz s habár a kérdéshez többen szólottak, egyetlen hang sem emelkedett az állami kezelés föntartása mellett. A nagyajtai közbirtokosság jól megfontolt határozatát igen nyomós érvekkel indokolja. Ebből láthatják a nép jogait hirdető, de valójában annak megrontására törekvő szájhősök is, hogy a lengyelfalvi báró és a »Szekely-Udvarhely« akciója valóban a székelység nyomoru-

ságának megszüntetésére irányul. Hiában óbégatnak tehát a »haladók«, a népet elbolondítani, hazugságokkal félrevezetni nem tudják.

Igy szól Nagyajtai közbirtokossága: Határozatunk indokát abban leli, hogy habár majdnem 20 év óta van állami kezelésben az erdőnk, ami csaknem elég egy új erdő telepítésére is, erdőnk egyetlen krajcárt sem jövedelmez. Az erdőbirtokosok faüzési jogot is csak papiroson élveztek és élveznek. Mert az évi vágterület hozama árverésen értékesítették azért, hogy az állami adó és erdőkezelési költségek fedezhetők legyenek. Így erdőnk csak azért van, hogy legyen miről fizessünk.

Ma már az üzentervek készen vannak s így ha már eddig sem, de jövőre csakugyan nem áll arányban az állam által teljesítendő munka az általunk szolgáltatandó díjazás nagyságával. De mi elértük állami kezelés és felügyelet mellett azt, hogy a hol az átvételkor százados fiaink voltak, ott ezeket ma törzsek jelzik; értéke: felügyeletre, kezelésre ment el. De maga a szoros értelemben vett őrzés is, amit az állami alkalmazott erdőkerülők teljesítenek, nem elégíti ki a kívánalmakat; mennyiben az nem úgy teljesítették, mint azt az egyesek s így az összesség érdeke megkíváná. Ami ellen már ismételtelen merültek fel panaszok gyűléseinkben. A jegyzőkönyvet Rabocska Sándor b. elnök és Kádár Mihály b. jegyző irták alá.

MEGHÍVÓ.

Alulírott ezennel értesitem községünk közbirtokosságának minden egyes tagját, hogy folyó évi március hó 18 n. d. u. 2 órakor Gyergyó Ujfalu község házában teljes birtokossági közgyűlés lesz, amelyre Cimedet, mint birtokossági tagot tisztelettel meghívom.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1879. évi XXXI. t. cikkből

hoznak, Ugron Ferenc házában, két külföldi nemes ember, az egész falu, azaz: lófejek jobbágyok és darabontok jelenlétében.⁹⁷

Hogy a falutörvények vagy rendszabályok közérvényűek és mindenkire kötelezők legyenek, azokat egyhangulag kellett hozni és megállapítani; minden falubelinek jelen kellett tehát lennie, a jobbágyoknak is, s ha esetleg nemes lakott ott, annak is beléegyezését kellett adni. Itt hát nem dönthetett egyetlenes vagy viszonylagos szótöbbség. S hogy ez mennyire szükséges volt, bizonyítja Marosszék határozmányai, melyek intézkednek arról is, nehogy valamely kissebbség, mely a falu határozataival nem értett egyet, önkényűleg cselekedhessen. A székgyűlés tehát így határozta: „Ha valamelyik falunak nagyobb része a köznek (tehát nem magánosnak) javára másoknak kára nélkül valami jót elhatároz és ezt, ha esetleg a faluban egy főnemes vagy jobbágyos nemes lakik, annak is tudtul adja s az is abba beléegyezett, úgy a kisebbséget, ha azt nem is akarja, kényseríteni kell annak elismerésére”. A másként cselekvőket az alkirálybíró büntesse meg.⁹⁸

Számtalan székgyűlési határozat van, amelyeknek tartalma a község belső ügyeire, erdőre, legelőre, rétre, eltévedt, vagy ellopott marhák föl-

kifolyólag életbe lépett állami erdőkezelés megszüntetése és az 1898. évi XIX. t. c. záróhatározatában foglalt 57. szakasz hatályon kívül helyezése tárgyában való állásfoglalás s a magyar képviselőházhoz küldendő felirat előterjesztése és határozathozatal.

3. Esetleges indítványok.

Kelt Gyergyóújfalu, 1906 márc. 3.

Bányász Sándor,
közbirtokossági elnök.

KÜLONFÉLEK.

Gyászoljunk!

Lehullt a függöny... Lejátszódott

A sötét, nagy tragédia.
Az ártatlan a porban fekszik
És orgiákat tart felette
Kacagva — Belzebubhada
Az istenasszony szép szeméből
A néma gyászok könnye hull...
Szólt a végzet: betelt átkunk, —
És meggyilkolták alkotmányunk...

Véres kezekkel gyilkolták meg.

A míg a multról álmodánk, —
S egy szebb jövőnek fátján által
Szabadnak láttuk nemzetünket
És nagyok láttuk szent hazánkat?
A régi zászlót ronggyá tépték;
A hősi kar is bémul már...
Egy nemzet forró imádsága
Belévezett a kínos gyászba...

Eljött a kor, mit rég megjósolt

Egy büszke nemzet látnoka:
Készül a bélyök és bitófa;
Galád örömmel készítgeti
A sáton szennyes rut hada...
A jog erény volt táborunkban,
De jött a kényszer — elbukánk, —
S most széjjeltépve minden álmunk;
Sajog lelkünk, mély a gyászunk...

Omolják hát könny szemünkből,

A néma, fájó, permeteg;
Szegény hazánkért, nemzetünkért,
Hisz' mindkettő e gaz hordától
Már annyit, annyit szenvedett...
És zúgjon fel a veszes átok
A Kárpáton — az Adrián
Hogy sújtsa azt az ég haragja,
Ki gyászt hozott, gyászt a magyarra...

B. Bagossy Kálmán.

Március 15-ére a 48-as magyar szabadságharc hajnalhasadásának 58-ik évfordulójára városunk hazafias közönsége nagyban készülődik. Ügyszintén a vidék sem mulasztja el ezt az emlékeztető nagy napot

keresésére, a közrendre és a tisztességes magaviseletre vonatkozik; ilyenek: Marosszék,⁹⁹ Csik-Gyergyó, Kászón,¹⁰⁰ Udvarhelyszék,¹⁰¹ és Háromszék¹⁰² határozatai.

Mint hogy a falu területén forgókényszer uralkodott, váltógazdálkodás, a falunak állt köteleességében a vetéshatárt és az ugarendet megállapítani s bizonyos határrészt megfelelő időben elzárni vagy feltüntetni, hogy így a vetést a kártól mególtalmazzák.

Marosszék határozatai közt a C. St. p. 75 art. 20. ez áll: „Ha némelyek a közös tilalmat, réteket, gabonataratókat be akarják szabadítani, akkor beszéljék meg az utamódot, hogy azokat az egész falunak egyetértőleg szabadítsák bé. Hol a faluban egy főnemes vagy jobbágyos nemes lakik, azt legalább értesíteni kell a dolgról, s ha az beléegyez, akkor szabadíthatnak. A tilalom felszabadtásáig senki sem szabad, még a saját földjére sem, marhát kicsapni... 12 frt büntetés terhe alatt. „Tilalmatok mindig... a vetésmezők”¹⁰³ vagyis buzamezők Szentmihály napól fogva a következő augusztusig, a kása és zabföldök tavasztól augusztusig.” E tilalom szigorúan megtartott, kiterjedt a szántók közt fekvő kaszálókra is, nehogy különben a marha kárt tegyen a vetésben. (Folyt. köv.)

méltóképpen megünnepelni. A szomszédos községekben istenítisztelet előzi meg az ünnepélyeket s mindenütt, ahol hazafias érzésű papok vannak, rövid imát mondanak és beszédet intéznek a hívők seregeihez. Délután pedig a székely anyaváros falai közé vonulnak az igaz hazafiak zárt sorokban, zászlók alatt, csendben, hogy utjukat senki ne állhassa és a vármegye székhelyén, a Budapest-szálloda színháztermében délután három óra körül megkezdődő nagyszabású ünnepélyen résztvesznek. Az itt tartandó hazafias ünnepély sorrendje a következő: 1. Nyitány a helybeli zenekartól. 2. Énekel a székely dalegylet. 3. Megnyitó beszédet mond Vajda Ferenc. 4. Hegedűn játszik Dr Pál Árpádné. 5. Ünnepi beszédet tart Ugron Gábor. 6. Énekel a székely dalegylet. 7. Szaval Kovács Ernő. 8. Játszik a helybeli zenekar. Este a polgárság társasösszejevetelt tart. Itt említjük meg, hogy Agyagfalva, Décsfalva, Magyaros és Mátisfalva székely községek az agyagfalvi réten most is megtartják testvéries egyetértésben ünnepélyüket. Az ottani ünnepség reggel 9 órakor kezdődik. Az egyes ünnepélyek rendező bizottságát felkérjük, hogy a március 15-én megtartandó ünnepségük sorrendjét, lapunk szerkesztőségéhez beküldeni, annak lefolyását, esetleg az előfordulható akadályokat velünk sürgősen tudatni sziveskedjenek. A csendre és rendre minden bizottság vigyázzon, hogy ezen a címen a hatalmas emberei beléjük ne köthessenek.

Polgármester-változás Góttárd János szabadságon levő kir. pénzügyi számvizsgáló — mint biztos forrásból értesülünk — közelebből elhagyja városunk polgármesteri állását és tényleges szolgálata bevonul a pénzügyi számvetéshez. Ennek következtében tehát nem sokára ismét új polgármester kerül a város élére.

Gróf Mikes János székelyudvarhelyi új plebánoshoz Gyergyóalfaluba tegnap reggel 8 kocsin utazott el a tisztelgő küldöttség városunkból. A küldöttség tagjai: Soó Gáspár igazgató, Embery Árpád Tamás Albert, Dr Valentik Ferenc, Diemár Károly, Mihály János, P. György József, id. Dézsy Antal, Tamás Lajos, Papp Zakor József, Bálint György, Paschek Viktor, Daróczy Miklós, Tassaly Lajos, Orbán Gergely és Péter Lajos.

Gazdasági egyletek politikája. A földmivelési ügyvivő tudvalevőleg leiratot intézett a gazdasági egyletekhez, hogy a politikai kérdésektől tartózkodjanak. A csikvármegyei gazdasági egyesület választmányára Becze Antal alispán, elnök vezetésével szerdán tartott ülésében tárgyalta ezt a leiratot s kimondotta, hogy az egylet működését politikai kérdések és szempontok eddig sem befolyásolták. Attól azonban sem eddig nem zárkóztak el, sem ezután nem zárkoznak el, hogy a felmerülő közgazdasági politikai kérdéseket, kizárólag a magyar nemzeti és állami érdekek érvényesítése szempontjából tárgyalja s tevékenységét ezen hazafias érdekek támogatására irányítsa.

Ferencz László birtokos, Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának választott tagja e hó 9-én elhalt Kápolnásfaluban. A vármegyeháza tegnap kitűzték a gyászlobogót.

Közkórházunk becsülete pár év óta fokról-fokra emelkedik vármegyénkben. Ezt egyrészt a teljesebb felszerelésnek, másfelől pedig a hivatásukat kiváló szakértelemmel betöltő orvosoknak tulajdoníthatjuk. Nagy megnyugvására szolgálhat a szenvedő emberiségnek az a bizalmat erősítő nyilatkozat, melyet közelebből Ravasz Miklós homoródszentpáli birtokos hozzánk beküldött. Felhívja székely testvéreit, hogy első sorban mindig a vármegyei közkórházat keressék fel betegségekben. Elismeréssel szól Dr Imre h Domokos fő- és Dr Egyed Balázs orvosok szerencséskezű műtéteikről s elmondja, hogy Jós a Gergely bodosi lakos bejárta a brassói és gesvári kórházakat 27 sebével, sok időt volt mindenütt. Végre aztán ami kórházunkban szerencsésen gyógyult. Maga pedig tíz évnél tovább szenvedett és most 19 nap alatt teljesen gyógyult sérvbajából.

A ref. leányiskola hangversenye. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség f. évi március hó 17-én leányiskolája javára, táncsal egybekötött hangversenyt rendez, a következő műsor mellett: 1. Nyitány Előadja az első zenekar. 2. A ven cigány (melodráma.) Irtá: Farkas Imre. Előadja Kovács Ernő. Zongorán kíséri Molnár Margit. 3. Saint-Saens: Rondo capriccioso. Hegedűn előadja Dr Domokos Andor. Zongorán kíséri Dobó Zoltánné. 4. Szabad előadás. Tartja Nagy Károly kolozsvári ev. ref. theol. tanár. 5. Rubinstein. „Tarantelle“ 4. mell. Zongorán előadja Dobó Zoltánné. 6. Ének a Werner bucsu dala Neszlertől, b) erdei áhítat Abt-től, Kassay Irén zongora kísérete mellett, éneklő Zsigmond Ferenc, kolozsvári ref. kántor és zenetanár. 7. A fotografus. Vigjáték egy felvonásban. Irtá: Dezső József. Személyek: Lombiné fiatal özvegy: Szabó Andrásné, Berki Károly: Tarsafalvi Pálffy Aladár. Nina komorna: Nosz Ilonka Pincér N. N. Előadás után tanács.

Dr Csengeri János a kolozsvári tudomány egyetem kiváló tanára, a M. Tud. Akadémia tagja f. hó 4-8. napjain városunkban időzött és ezen idő alatt a helybeli róm. kath. főgimnáziumban a tanítás menetét, a tanulók tanulmányi előmenetelét és az intézet állapotát vizsgálta meg. A jeles tudós látogatása végén tanári értekezleten számolt be tapasztalatainak eredményéről.

Közgyűlés. A helybeli kerületi betegsegélyező pénztár ma (vasárnap) d. e. 11 órakor tartja meg évi rendszeres közgyűlését hivatalos helyiségében.

Utolsó fillérestélye lesz a polgári önképző-körnek e hó 19-én ez idényben. Ezen estélyre gazdag és érdekes műsor van kilátásban. A műsorból a napokban küldik szét. Holnap fillérestélyt nem tartanak.

Csikvármegye gazdasági egylete folyó évi április 4-én Csikvármegyében a fazekas-piac téren reggel 9 órakor kezdődőleg tartja meg XVIII-ik évi bikavásárát. Más vármegyéből hajtott bikákat is vizsgálat alá vesznek s a csikvármegyei községek által megvásárolhatók, ha külön tenyészvizsgálatot nyerne.

Hamis névváltoztatás. A helybeli és vidéki haladók császári biztosuk kegyes engedélyével és állami költségen, hamis nevűket egyértelműleg — igazi tagadóra változtatták. Ezen aktus azonban nem ment olyan simmán, amint természetükhöz híven ők csak a tekervényes, girbe-görbe utat szeretik. Az egész banda együtt volt —

a görénytanyán. Palika ütötte a nagy dobát és Csalupka csörgette a — cintányért. Folyton a Gotter haltet dudolták és gyöyörködtek a politikai mákvirágokban, melyek egy egész asztalt betöltöttek.

Nyitány kérelem a vidéki postások és postai küldemények kézbesítőihez — címmel lapunk múlt évi december 21-iki számában egy közlemény jelent meg. Ennek alapján a posta- és távirada-igazgatóság nyomatot rendelt el. Mi természetesen nem a posta-intézkedéshez tartozó, hanem a községek által fizetett s így tisztán a közigazgatási hatóság ügykörében mozgó egyénekre értettük közleményünket. Tehát magát az állami postaintézményt érinteni sem volt szándékunk. Ennyit a nevezett igazgatóság 28996—1905. sz. értesítésére, készséggel kijelentünk annál is inkább, mivel mostanában a falusi kézbesítőkre sem érkeztek hozzánk panaszok.

Két tüzeset. Oroszhegy nagyközségben két tüzeset volt a héten. E hó 6-án Nagy (m) Gergely és Dénes Gergely csüre égett el az összes takarmányokkal együtt. Két nappal később pedig az előbbi szomszédságban lakó Györfi István csüre homvad el ugyancsak takarmányaival együtt. Az épületek és takarmányok biztosítva nem voltak s így a szegény törekvő gazdáknek tetemes kárunk van. Közsegyél nélkül pedig tönkre mennének.

Ingyen orvosi segély. Azon nagymértékben megnyilatkozott bizalmat és pártolást, melyben a n. e. közönség engemet eddig részesteni kegyes volt, megköszönni más-kép nem tudom, minthogy szegény tanulóknak és teljesen vagyontalanoknak minden vasárnap reggel 8—10 óráig ingyen rendelék műtermemben (Árpád utca 10 sz.) Dr Kovács Géza fogorvos.

Ki hazudik? „Haladó-párti vice“ címmel lapunk március 1-ei számában közöltük, hogy az Oltár-egyesület estélyéről kijövet vármegyénk Kristója ezt a szellemes viccet mondotta: „Szivesebben lettem volna jelen egy cigány lakodalmon.“ Szivesen elhittük neki, mert hasonló hasonlival... De aztán másnap sietett az itt időző Majláth püspökhöz — kegyelmes kézesokra. Most Ugron János megyefőnök felhatalmazásából — az ő felhatalos „független“ je nagy merészen „hazugság“-nak szeretné tekinteni ezt a jellemző, de még egy darabont „főispán“-tól is igen vastag viccet. Mi azonban előbbi közleményünket fentartjuk, ha az egész haladó csorda meg is pukkan mérgeben. Mert tudjuk, hogy a „független“-nek muszáj kenyéradó gazdáját lenyalogatni. A Sz. Ujság kötelességből letagadja ezt, mert egy nő figyelmeztette csak a főispánt disztíngvált modorára, de ha a haladók szerkesztője mondta volna ezt a savanyu viccet és egy férfi hallotta volna azt, az bizonyára olyan módon figyelmeztette volna az illendőbb véleménynyilvánításra, hogy abrakos ládája szemmel láthatólag még ma is bizonyítaná, hogy nekünk van igazunk és ő kelmék hazudnak ismét.

Az anya bánata. Magyarzsákok községben e hó 3-án egy anyának örökre feledhetetlen bánata kezdődött; özv. Szél Gyuláné 1 éves kis fia a tüzhelyen levő forró vízzel telt fazekat magára huzván, a szenvedett súlyos égési sebek következtében meghalt. A hivatalos boncolást Dr Göllner vizsgálóbíró határozatából Dr Mezei és Dr Ráczkői

törvényszéki orvosok szerdán ejtették meg Nagy az anyának bánata, mert gondatlanság bűne súlyosítja szeretett gyermekének elvesztését.

A Zoltán-féle csukamájolaj azért örvendő oly nagy elterjedésnek, mert tápereje igen nagy s a gyermekek valamint felnőttek szívesen veszik be. Páratlan szer különböző gyermekbetegségek elhárítására, mert a gyermekek erejét és elmentálló képességét növeli. Üvege 2 korona a gyógyszerárakban.

Feltört persely. A helybeli róm. kath. plebánia templom perselyét pénteken délután 3—4 óra között feltörték és a benne volt adomány-filléreket kirabolták. Pár nap óta egy züllött alak tulságos gyakran látogatta a templomot s az irt időben a sekrestyés távol létét bűnös szándékának végrehajtására felhasználta.

Ecetes viccek. El sem képzelhetem, — mondja egyik tanító — hogy a haladó párti „Ujság“ viccei miért olyan savanyuak. Csak nem szegődötték Savanyu Józsi kiérdemesült betyárt főmunkatársnak — jó pénzért, a darabont-kormány emberei? — Hát nem tudja a tanító ur, — szól a tanítvány — hogy azt az „Ujság“-ot mind ecetes-képző urak csinálják s a tetejében áll a felelős, aki pedig tudvalevőleg prókatori diplomával ellátott székely — ecetgyáros? — No ezt nem tudtam. Hát akkor ezért nevezték el sz' ujságnak...

Előkelő hölgyek milliói csakis a teljesen ártalmatlan, sem higányt, sem ólmot nem tartalmazó Földes-féle Margit-crémet tekintik a hivatását legtökéletesebben szolgáló szépitőszernak. Elragadtatással szólnak hatásáról, mert nemcsak tisztítja, puhává és bársonysimává teszi az arcot, hanem fehéríti, frissíti, fiatalítja. Erősítő és enyhítő alkatrészeinél fogva mint higiénikus szer is becses. Megvédi az arcot a naptól, szélétől, hatását lényegesen növeli a Margit-szappan és a Margit-hölgypor. Ezen elismert legjobb szerek minden gyógytárban kaphatók, de óvakodni kell utánzatoktól. Postán küldi Földes gyógyszerész Arad.

A régi összetételű nyers csukamájolaj értékét nagyban csökkenti azon körülmény, hogy emésztési zavarokkal és nehézségekkel jár — Ezen nehézségek most le vannak győzve a Scott-féle Emulsió által, mely méz- és nátrionhypophosphit hozzáadásával készül. — A Scott-Emulsió egy teljesen tiszta készítmény, mely a híres Scott féle eljárás szerint készül, miáltal a csukamájolaj gyógyító hatása emelkedik.

Haladó-párti alakok.

A főispán lemond...

Február 28-án déli harangszókor élénk tokány-illat derengett Székelykeresztúr szegényes, alacsony házai felett...

A szokatlan tiszteletnek örvendő megyefőnök rendelkezésére s parancsára terpeszkedett szét ez a haladó-pártiak által igen jól ismert, nélkülözhetetlen, inycsiklandozó szag a városban. Hivatása az lett volna, hogy a marhakiállításán részt vett párthivek orrába csimpeszkedjék és a nagyvendéglőbe vezérelje őket, hol a megyefőnök már türelmetlenül várakozott a barátságos kézszerítésre...

A kiállítás tekintélyes marhaállományáról és a tokány-illatról még

az idegen is kétségbevonhatatlanul megállapíthatja a haladó-pártiak jelenlétét.

A megyefőnöknek azonban ezuttal hiába viszkedett a marka a tokány-illat központján, mert igen kevesen vállalkoztak csak a — vakarásra.

E csufos kudarcot méltóképen kell megboszulni, gondolta magában. És legott villámgyorsasággal elhatározta, hogy le fog mondani a megyefőnökségről. Igen, le fog mondani. Meg fogja fosztani a megyét attól a dicsőségtől, hogy őt tisztelhesse fejének...

Alig ért haza rögtön hozzálatott komoly és férfias elhatározásának keresztülviteléhez. Először is alkalmas formát keresett... Ezt ugyan nem találta meg, de azért kiadta a rendeletet, hogy adják tudtul mindazoknak, akiket illet, hogy komoly elhatározása, lemondani a megyefőnökségről. Ez azonnal hírlis is vittek a haladópart mind a négy tagjának, kik épen a „Székely Ujság” szerkesztőségében tömörültek össze, hol zsufolásig megtöltötték a szoba egy részét.

A megyefőnök váratlan hiradása mint a menykő csapott a tekintélyes számu hívekre. Nyomban utána hatalmas vézskiáltás reszkettette meg a szoba dohos levegőjét. Kívül az ég beborult, a nap elsötétedett, belül a felelős szerkesztő kétségbeesetten fölördített és a főmunkatárs elájult.

Ebben a kritikus pillanatban érkezett meg a megyefőnök is. Ugyanis még mindig nem találta meg az alkalmas formát a lemondásra; eljött tehát párthívei közé, hogy pártkonferencián terjessze elő megmásíthatatlan akaratát.

Mialatt a felelős szerkesztő égbe meredt pár szál haja visszahelyezkedett rendes állásába és a főmunkatárs viszszyanyerte eszméletét, a megyefőnök fürkésző szemekkel vizsgálta mellényének fakó gombjait...

Megvan a forma! — gondolta maiban a leleményes megyefőnök és a következő magas szárnyalású beszédet intézte kétségbeesett híveihez: Miután látom, hogy pártunk felett vérszterhes felhők tornyosulnak, komolyan el kellett határoznom, hogy lemondjak méltóságomról, e célből régi kipróbált módszeremhez, elvhu mellényemhez fordulok. Elhatároztam ugyanis, hogy a mellényem gombjaitól fogom megkérdezni, lemondjak-e vagy sem.

Ezekre a férfiasan kijelentett szavakra a párt tagjainak mind a nyole szemé kétségbeesetten a megyefőnök mellénygombjaira meredt.

A megyefőnök pedig hozzálatott férfias és szilárd elhatározásának befejezéséhez...

Lemondjak... ne mondjak... lemondjak... ne mondjak... Mielőtt az utolsó gombhoz ért, éppen a „lemondjak” következett volna, de ezt a komplikációt egy installációs mozdulattal elhárította: felkapta a szerkesztőségi ollót és levágta...

Egetvőre eljen-riadallal fogadta a párt az ötletes főispánt és sorra üdvözölték férfias elhatározásáért...

Nyomban ezen történelmi nevezetességű pillanat után a nap felsütött, a felelős szerkesztő diadalmármorban uszott... Kettős rendekbe fejlődtek és elvonultak a — bankettre, hová

időközben megérkeztek a Székelykeresztúron megmaradt tokányporciók is... *Darázs.*

EGYHÁZI ÉLET.

— **Építsünk templomot Székelyudvarhelyen!** Az egyházközség előjárósága az építendő unitárius templom javára újabban az alábbi kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtázza: Az 536 sz. gy. iven: Ugron János 100 K. Gyűjtő-iv nélkül: Buzogány József 4 K, a budapesti unitárius egyházközség 3-or 50 K, a lelkész beiktatáskor rendezett multság tiszta jövedelme 192 K 70 f. Barabás Andrásné utján Dr Ferenczy Géza 10 K. Br. P. Horváth Kálmán 1906. évi ujévi ajándék címen 50 K. Tódor Sándor 3 ik sz. gy. iven beszámolt 667 K 25 f. Göncz Károly lelkész 71. sz. gy. iven Göncz Károly 3 K, Göncz Károlyné, Dolny Róbert 2—2 K, Forgács János, Göncz Irma 20—20 f, Lukácsy Ferenc 10 f. Begyült gabona árából 8 K 50 fill. Együtt 16 K. Gál József 85. sz. gy. ivén a recesenyédi egyházközség 20 K. G. iv nélkül Nagy Elemér 2 K, Gombos Sámuel, 8 K. Van Albert gy. ivén a eszmadia ipartársulat 20 K, fazekas ipartársulat 10 K, Pál Sándor 10 K, Péter Sándor az A. Ferenczy Kálmán költeményeiért 4 K. A Homoródfürdőn rendezett multság jövedelme 4 K. Egy társaság adománya 2 K. Együtt 50 K. Osváth Gábor gy. ivén a hévizi egyh. tagok 1 K. Az I—XLVIII. közlemény összege 10314 K 39 f. E közlemény összege 1183 K 95 f. Együtt 11498 K 34 f. Miután a templomépítés a tavaszra elhalasztott, tisztelettel kéri az egyh. előjáróság mindazokat, akiknél még gyűjtő-iv van, hogy azt a gyűjtött összeggel együtt beszoigáltatni kegyeskedjenek.

TANÜGY.

Az éhező tanítók.

A hazafiatlan haladó-párti politikával elfoglalt tanfelügyelőség begyét még mindig nyomja a tanítók ügye; még mindig abban a megrögzött véleményben leledzik, hogy nekünk nem volt igazunk akkor, mikor a kétségtelenül jövedelmezőbb politika iránt oly fogékony figyelmét illő módon az éhező és nyomorgó tanítókra tereltük. Minden áron csavarintani szeretne egyet, csak egyetlen egyet, ezen a rá nézve kényes ügyön. Itt is érvényesíteni akarja a haladó-pártba oltott, jól ismert taktikát... A tanfelügyelőség saját mulasztásainak leplezése érdekében képes arra is, hogy költött nevek mögé rejtőzék és onnan feleseljen. Hát ez bizony nevetséges és jellemző erőlködés. Ugy látszik ezzel mintegy utmutatást akar adni a tanítóknak, azoknak a tanítóknak, kiket még a multkor hanyagoknak nevezett, hogy milyen leveleket irjanak a tanfelügyelőség által szerkesztett haladó-párti „Székely Ujság”-nak. Bizonyosan így gondolkozott akkor, midőn egy állítólagos tanító mögé bujt és onnan kiabálja, hogy mennyire jó dolguk van a tanítóknak... Ez tényleg ügyes gondolat volt a tanfelügyelőség részéről, szinte meglepő, hogy a haladó-párti politikával kibélelt koponyák

ban ilyen érett gondolatok is születnek... A tanítók tényleg megértették a tanfelügyelőség nemes intencióit és tényleg irtak is levelet, de csodálatoskép nem a székelyek zsrján kitarított „Székely Ujság”-nak, hanem a „Székely-Udvarhely”-nek. Ide is iktalunk egyet, hadd világítsa meg ez is ezt az ügyet. Ennek a valódi levélnek az erőteljes fényénél meglátja a közönség, még a tanfelügyelőség is az igazságot. Ime:

Tekintetes Szerkesztőség!

1905. év III. és IV. negyedére, valamint 1906. év I. negyedére a „Székely-Udvarhely” című lap előfizetési díját tisztelettel küldöm és köszönet a várakozásért. Előbb nem fizethettem, mert nem volt fizetés. Államsegélyből levő fizetésem csak most lett utalva s bár 1905. szeptember 1-től óta 20 korona tandíjon kívül más fizetésem nem volt, azért az új lapot (értsd a haladók nyomtatványát) még sem volt gusztlusom jártni; bárki is irjon bele, vagy legyen akár társzerkesztője is.

Meg vagyok elégedve a „Székely-Udvarhely”-lyel, a mely egyidőben másoknak is jó volt és lesz még idő, midőn megint kedves lapjok lesz.

Teljes tisztelettel

N. N. tanító.

A tanító nevét nem áruljuk el; nem tesszük ki a tanfelügyelőség üldözésének. Mit szól ehhez a tanfelügyelőség? Egy tanító, akinek fél év alatt 20 korona fizetése volt! Mi azt is gondolhatjuk ezek után, hogy egyes tanítók csupán azért kapták megérdemelt fizetésüket csak egy félévvel később, mert oly hanyagok és makacsok voltak, hogy még most sem fizettek elő a tanfelügyelőség által szerkesztett haladó párti ujságra. De erről nem tehetnek a tanítók; nem veszi be a gyomruk azt a maszatos ujságot. Inkább koplalnak, nélkülöznek és várnak addig, míg a tanfelügyelőség akarja, de — jó hazafiak maradnak... Tömegesen fordulnak hozzánk a tanítók és hálálkodnak azért, hogy megsürgöttük a fizetésüket. Naponta jönnek a levelek; ha összetorlódik az elintézésre váró anyag, esetleg egy tollnokot is fogunk kérni a tanfelügyelő irtól, ott ugy is sok van. Csak azt köljük ki csupán, hogy olyan tollnokot adjon, aki kevesebbet politizál, de többet — dolgozik... és tekintettel a rohamosan közelgő tavaszra, ha bármilyen rügyfakasztó, aranyos napsugár éri is idő előtt letarolt tarkóját, vissza tudja fojtani gömbölyded fejéből a papirosra kívánczó — rigmusokat... Ha ezek után még maradnának kételyei a tanfelügyelőségnek, a tanítók beküldött leveleinek közlését szívesen folytathatjuk.

CSARNOK.

Küzdelem az alkoholizmus ellen.

Irtá: tarcsafalvi Pálffy Aladár.

(Folytatás.)

Ne csodálkozzék senki azon, ha valaki megismeri az alkohol rettenetes pusztításait, s teljesen szakít vele. Természetesen mi, a kik teljesen laikusok vagyunk az orvosi tudományban, csak az ok munkáiból győződhetünk meg annak káros hatásairól, s követniünk kell tanításukat, javaslatukat e téren is. Ha más betegségben, nem alkoholmérgezésben szenvedünk is az ő tanácsaik

s receptjeik után várjuk a jobbulás s elhisszük, minthogy el is kell hinnünk, hogy az ő tudományuk hozza meg részünkre a jobbulást. Ép ugy el kell fogadnunk ebben is.

De meggyőz a mindennapi élet is erről. Hol van a rész ges apa, kinek egészséges gyermekei volnának, kikben előbb, utóbb egy vagy más alakban ki ne ütne az apák bűne? Nem a részeges apáknak vannak-e a legtöbb tüdővésztes, vészegény, hülye gyermekei? Hiszen az alkohol, a szesz, a legnagyobb elősegítője a tuberkulózisnak. A mely szerv még ép, azt megtámadja, a melyiknek hajlandósága van a betgségre, roham lépésben siettetni annak kifejlődését. Minden alkoholistá egy tüdővésztes jelölt — mondja Dr A. Espinay Kapó, madridi orvos-tanár — s a tuberkulózis és alkoholizmus leggonoszabb egyesülése a betegállapotoknak, s épen az alkoholizmus legnagyobb ellensége a tüdővésztes gyógyításának. És az örültség? 60—70% a az örülteknek alkoholistá volt, s a kiváló lángész Maupassant, Poe Edgar és még számosan lettek az alkohol áldozatai. A gyilkosok, rablók nagy százaléka „ösztönük szerint cselekvő gonosztevők”, melyet iszákos apjuktól vagy anyjuktól örökölték. Hiszen az alkohol nemcsak megrontja alá assa a fajt, első sorban az idegrendszeret, hanem gonosz tetteire, büntetésre sarkaló hajlandóságot fejleszt ki. — Garnier helyesen nevezte társadalmi fekélynek az alkoholizmust, a mely szállítója az örültek házának és a börtönöknek. Az emberiség e megrontója ellen küzdeni kell mindenkinek, mert az alkohol nemcsak a jelen nemzedéket s családjának jólétét teszi tönkre, hanem még a jövő nemzedéket is. Kiváló szakemberek Bunge, Jövgger, Berolla stb. kimutatták, hogy mily rettenetes fajrontó hatása van az alkoholnak, s már csirájában megrontja az eljövendő ivadékat. Ezért gondoljátok meg székelyek, mit cselekesztetek, midőn a munka, vagy imádkozás idejét korcsmában töltitek el, ezért gondoljátok meg jól, midőn az első pohár mérget nyújtjátok a gagyogni is alig tudó gyermekeiteknek.

(Folyt. köv.)

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Első Székely Baromfitenyészti Egyesület.

Az Első Székely Baromfitenyészti Egyesület választmánya folyó hó 6-án Hlatky Miklós elnökle alatt választmányi ülést tartott. A választmány a következő új tagokat vette fel: Veres István tanító (Atyha), Sándor Lajos tanító (Miklósfalva), Hadnagy Márton, Sprencz Rezső, Antal János tanító (Szent-Tamás), Erdély András tanító (Máréfalva), Tamás Andi Ignác földmívelő (Várság), Ferenczy István vendéglős, Novák Dávid kereskedő, Péter János tanító (Alsó-boldogasszonyfalva). A választmány elhatározta, hogy az évi tavaszi nagygyűlést Jolyó hó 27-re keddre hívja össze. E nagygyűlésen az összes tagok megjeleneése kívánatos. Az Elnökség kéri a tagokat, hogy ne csak maguk jöjjenek el, de hozzanak magukkal minél több érdeklődőt, mert a meg-

indult
nyel
ben lé
rába. A
dozatol
beszerz
közöns
gálja,
selejtes
cseréln
Predme
gadó
időtarta
adta ki
minder
vele. A
50 szá
szándé
darabja
Az elm
déközö
előre a
a sorra
nökség
lasztna
a „Ba
egész
baromf
Ez okb
ség a
eladásr
pontos
nak ide
ismeret
szállítá
veszith
a tagol
magára

Az udv

Sz.: 79-

Az u
egyesü
13-a n
megyel
tart, m
tisztele

1. J
kiállítás
2. I
alapból
3. F
Szék

Képrama készítés!

indult mozgalom kellő eredménnyel csak úgy járhat, ha minél többen lépnek az egyesület tagjai sorába. Az egyesület nagy anyagi áldozatokkal mindenféle fajbaromfit beszerzett s a vármegye tenyésztő közönsége csak saját érdekét szolgálja, amidőn az egyesület utján selejtes állományát kitünővel felszerelni igyekezik. Az egyesület Predmerszky-féle 1000 tojást befogadó csirke-keltető gépét egy évi időtartamra Novák Dávid tagnak adta ki, aki februártól novemberig minden hónapban költetni tartozik vele. Az egyesület a tagok részére 50 százalékot fentartott s a keltetni szándékozók 4 fillér díjat a tojás darabjéért lefizetve, keltethetnek. Az elnökség felhívja a keltetni szándékozókat, hogy ez óhajukat jó előre a titkárnak jelentsék be, hogy a sorrendre vonatkozólag az Elnökség megállapodhassék. A választmány elhatározta azt is, hogy a „Baromfitenyésztés” szaklapban egész éven át hirdeti az egyület fajbaromfi és tenyésztő állományát. Ez okból arra is felkéri az Elnökség a tagokat, hogy fölőstegüket, eladásra szánt anyagukat a minőség pontos megjelölése mellett a titkárnak időről-időre jelentsék be. Lelkiismeretlen bejelentés és esetleg szállítással az egyesület hírnevét veszíthetné el, a miért a bejelentő, a tagok sorából való kizárást is magára vonhatja.

KÖZGAZDASÁG.

Az udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet.

Sz.: 79—1906.

MEGHÍVÓ.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 13-án d. e. 11 órakor, a vármegyei háza kistermében rendes ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Jelentés a székelykereszturi kiállításról.
2. Intézkedés az állattenyésztési alaphól való bevásárlásról.
3. Folyó ügyek.

Székelyudvarhelyt, 1906. márc. 6

Az elnökség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. A. E. Lapunk előfizetési díja oly csekély, hogy azt bármily szerény viszonyok között levő polgártársunk kieszközölheti. Ha ötön összeállanak, egy egész évre csupán 2—2 koronát kell fizessenek. Különben alkalomadtán sziveskedjék szerkesztőségünkbe fáradni és a továbbiakat majd megbeszéljük.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Ha a gyermek-

nek gyógyszer kell beadni és a gyermek szívesen veszi azt, úgy meglehetünk róla győződve, hogy a gyógyszer hatása sokkal előbb és jobban lesz észrevehető, mint ha a gyermek a gyógyszert csak kényszerítve veszi be. Ez főleg a SCOTT-féle EMULSIÓ-nál tapasztalható, amely jó ízű és könnyen emészthető készítmény. A legfinomabb norvégiai gyógyszerkamajolajból készült és nátron hypophosphitok hozzáadásával. A SCOTT-féle EMULSIÓ különösen gyermekbetegségek-nél alkalmazható kiváló eredménnyel. A gyermeket erőssé és izmosá teszi és rendes testi fejlődését előmozdítja.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukhalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg bekioldása ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDA I. E. M. I. L.

„Városi gyógyszer-tára” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Eladó telek. Olcsó áron három szoba és egy konyha, külön udvarral; esetleg kiadó Vár-utca 15. sz. Egy üveges társaskocsi is eladó.

Eladó a Bem-utca 17. szám a. emeletes kőház külön udvarral. Értekezhetni: Szakács Károlynál.

Árlejtési hirdetmény.

A felsőboldogasszonyfalvi ev. ref. anya- és árváfalvi leány-egyház-közösség közgyűlése az anya-egyházban egy új papilak építését határozta el. Az építés árlejtés útján fog egy vállalkozónak kiadni. Vállalati összeg: 8486 K 66 fill.

Az árlejtés **folyó év március 11-én d. u. 2 (két) órakor** Felsőboldogfalva község-házánál fog megtartatni.

Az árlejtés ugyan szóbeli, azonban a vállalati összeg 10 százalékaival ellátott zárt ajánlatokat is elfogadja, az árlejtés határnapjáig, alólírott egyház-közösség előjárósága. A költségvetés, tervrajz és árlejtési feltételek tiszt. Bíró Áron lelkész urnál, bármikor megtekinthetők.

F.-Boldogfalva, 1906. márc. 4.

A ref. egyház nevében:

a helyi tanács.

Három szép szoba, konyha, kamara külön udvarral stb. hozzátartozóival együtt kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Sz. 1749—906. tkvi

Hirdetmény.

Bögöz község telekkönyvei (birtokszabályozás) tagosítás következtében az 1869. évi 2579. l. M. szabályrendelethez képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra, melyekre az 1886. évi XXIX. t. c., 1889. XXXVIII. t. c. és 1891. XVI. t. c. cikkek és tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törvénycikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantosságot. E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás Bögöz községben 1906. évi május hó 2-án fog kezdődni.

Felhívotnak az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik

által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után a téves bevezetésekből eredhető kifogásokat jöhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni a kiküldött bizottság előtt a kiküldött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló esetleges okirataikat mutassák fel.

Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. c. 15, 18 §-ai és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5, 6, 7 és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben ez uton jogait nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől elesnek. Továbbá mindazok, kiknek tényleg már megszűnt követelésekre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve; ugyintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törölését kérelmezzék, illetve hogy a törölési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság

Székelyudvarhelyt, 1906. márc. 1.

MIHÁLY,

kir. tszéki egyes bíró.

Jelszavam: szoliditás, pontosság és mérsékelt árak!

Új cipészüzlet!

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy a barátok templomával átellenben **Batthyány-tér 11.** szám alatt üzletet nyitottam. Raktárt tartok mindenféle férfi, női és gyermek cipőkben. Rendelésre a legjobb anyagból olcsó árban pontosan szolgálók.

Teljes tisztelettel:

Szőcs Gergely.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az újonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjátékok, diszmiárak, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és löhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárak!

Képréma készítés!

Ablaküvegezés!

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Felgyülemlett hibátlan 2—7 méter hosszú

maradékok,

flanelk, tenniszszövetek, Barchent 12 kr mtrkint, cöppek, kretonok 16 kr méterenként, schifonok igen jó 18, 22 kr méterenként.

Férfi-ruha posztómaradékok egy és fél métertől három és fél méter hosszú drbokban 95 kr métere.

Szőttes-maradékok igen szép 16 és 20 kr méterenként.

Legolcsóbb árak!

Nagy választék nyakkendők- és kalapokban.

Videkre utánvét mellett küldelmek.

